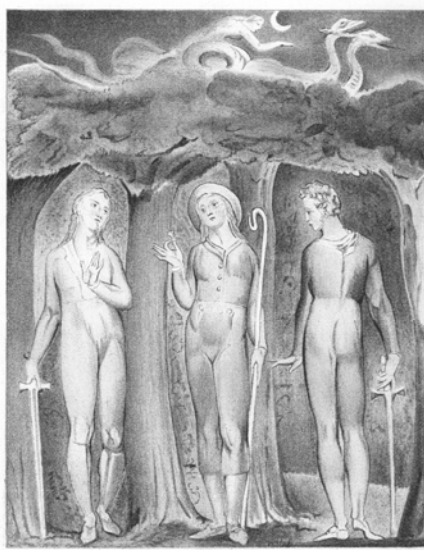

is. A távoli erdélyi határszélre száműzött, önnön egykori, fővárosi infantilis és modoros modernizmusából kiábrándult fiatalemberben a rideg környezetben Cenci igazságának felismerése érlelődik meg: helyt kell állni a családért, menteni, ami menthető, s talpra állni minden kivédhetetlen csapás után. Egy dezillúziókon átesett, kevésbé színes, kevésbé szédítő, a hagyományokkal szemben nem ellenséges, másfajta, tragikus modernség ígérete csírázik ki Imrében a távoli havasok alján.

A modernista kritika, például Németh Andor, felszisszent az ifjú Sátorfy erdővári fordulata olvastán. A mi szempontunkból azonban Ignóus megjegyzése jár a legtöbb tanulsággal, aki kétségbe vonta, hogy Imrus, alias a fiatal Babits Erdővárrott, azaz Fogarason csakugyan eljutott volna-e *éducation sentimentale*-jének erre az állomására, vagy pedig a regény írója a maga húszas évek végi álláspontját vetítette vissza majd két évtizeddel korábbra. Noha Ignóusnak sok igazsága van, amikor ez utóbbi feltevést teszi a magáévá, mi mégis hitelt adunk a babitsi kisebb igazságnak is. Babits és a Nyugat íróinak egy része, beleértve Adyt és Móriczot is, ha a modernségnek egy másik útját nem munkálta is ki a világháború előtt, de valamiféle tragikus, pesszimista, vívódó tónus hatotta át egyre fokozódó erővel műveiket. Ez már nem pályakezdésük diadalmas, hódító esztétizáló modernsége volt, hanem valami olyan mentalitás, amelynek visszaútja nem volt többé a bornírt történelmi középosztályi mentalitáshoz, de amely az iránt a modernség iránt is egyre több kétséget táplált, amelynek győzelemre vitelére vállalkozott. A *Halálfi* számomra a modernizmusnak erről a belső problematizálódásáról hoz hírt.

Quartile's Illustrations, No. 115. Ginger Print 1936
 BOOK-ILLUMINATION: FACSIMILES FROM MSS.
 William Blake's Drawings to Illustrate Milton's *Comus*
 (in the possession of Bernard Quaritch).
 4. The two Brothers passing the night in the wood; the Guardian Spirit as a Shepherd.